

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Є24 **Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень** : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

4. Про дерадянізацію законодавства України : Закон України від 21 квітня 2022 року № 2215-IX // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2215-20#Text>
5. Трудовий кодекс України : Проект Закону України від 8 листопада 2019 року № 2410 // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/441>
6. Про працю : Проект Закону України від 23 вересня 2022 року // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=43600842-3772-427f-a725-39e35ae3adb8&title=ProektZakonUkrainiproPratsiu>
7. Про виконавче провадження : Закон України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19/ed20230506>
8. Постанова Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 10 квітня 2023 року у справі № 565/378/22 // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110208051>

Ключові слова: права працівників, вимушений прогул, оплата вимушеного прогулу, законодавство України.

Key words: workers' rights, forced absenteeism, payment of forced absenteeism, legislation of Ukraine.

МЕНІВ ЛЮБОВ ДМИТРІВНА

*Державний податковий університет,
доцент кафедри приватного права
Навчально-наукового інституту права,
кандидат юридичних наук*

ВОРОБІЙОВ КИРИЛО ДЕНИСОВИЧ

*Державний податковий університет,
здобувач вищої освіти Навчально-наукового інституту права*

ДО ПИТАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

Безробіття молоді є однією з найбільш гострих соціальних проблем не тільки в Україні, а й в усьому світі, адже вона пов'язана з початком становлення молоді людини. У зв'язку з цим постає питання про державну політику зайнятості молоді, яка була б спрямована на забезпечення ефективних правових та економічних інструментів для забезпечення працевлаштування якомога більшої частини працездатної молоді.

Проблеми зайнятості молоді досліджувалося такими науковцями як, І. Бондар, І. Демченко, М. Т. Заяць, Л. Лісогор, Н. Лук'яненко, О. Яременко та інші. Водночас, ці питання є наскільки актуальними, що потребують нових сучасних досліджень, особливо в умовах воєнного стану.

Відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики», молодь – це особи віком від 14 до 35 років, які є громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах [1].

Сьогодні спостерігається проблема у правовому регулюванні зайнятості молоді, яка полягає в тому, що у нормотворчості законодавець приймає закони й підзаконні акти, в яких неузгоджені й не уніфіковані загальні визначення і терміни в сфері зайнятості. До таких термінів можна віднести зокрема: «працездатна молодь», «молодий працівник», «молодий спеціаліст», «зайнятість молоді», «молодь на ринку праці» та ін. Це у свою чергу знижує рівень ефективності законодавства, а юристам-практикам стає складніше захищати права молоді в суді [2].

В умовах воєнного стану питання про зайнятість молоді, не отримуює достатньої уваги ні зі сторони роботодавця, ні зі сторони законодавця. Через загострення економічної кризи, викликане широкомасштабними воєнними діями, в умовах, коли підприємства або закриваються або фізично знищуються, кількість робочих місць значно скорочується. Все більше кваліфікованих робітників претендують на одне робоче місце, таким чином знайти роботу молодій людині, яка частіше за все немає достатнього стажу роботи, стає вкрай важко. Одним з ефективних методів усунення безробітності молоді в післявоєнний час, на нашу думку, можуть стати державні програми з відбудови зруйнованої інфраструктури до яких може бути залучено широкий спектр працівників у різних галузях, зокрема студентів як гуманітарної так і технічної спрямованості. Такі програми також можуть передбачати державну допомогу у відкритті малого бізнесу.

Якщо подивитися статистику зайнятості населення, то даний показник за віковою групою молодого віку не має скрізь високого значення. Високий рівень зайнятості серед молоді спостерігається у віковому сегменті від 30 до 34 років. Це очевидно, оскільки дана вікова група вже має певний набутий досвід, кваліфікацію, знання, вміння, досвід у практичній діяльності на відміну від молодшого покоління. Водночас низький рівень зайнятості спостерігається серед осіб від 14 до 24 років. Якщо брати до уваги статистику за 2019–2021 рр., то прослідковується тенденція зі зменшення відсотка зайнятого населення у всіх вікових групах. А враховуючи повномасштабне вторгнення росії в Україну, ситуація на ринку праці стала більш скрутною [3].

Досліджуючи міжнародний досвід зайнятості молоді, зокрема в країнах ЄС, можна побачити різні підходи до її забезпечення. Так, Франція намагається стимулювати працевлаштування молоді за допомогою певних пільг компаніям. Держава стимулює компанії, що приймають на роботу молодь без спеціальності або кваліфікації, беручи на себе витрати з її страхування від безробіття і хвороби на термін до 1 року, що знижує витрати на робочу силу на 20–25 %. Кожен третій француз у віці 15–29 років має тимчасову роботу. І хоча такий досвід неповної зайнятості молоді, має певні недоліки, однак, він має безперечну перевагу – можливість отримати перший досвід роботи, що допоможе молодій людині в майбутньому бути більш

конкурентоспроможною на ринку праці і знайти роботу за фахом на повний робочий день. З метою стимулювання підприємств з кількістю зайнятих менше 500 осіб щодо зайнятості молодих інженерів-дослідників і розробників у процесі їх навчання місцеві органи влади Франції встановили систему безповоротних позик. Ці позики покривають 40–55 % річної оплати праці зазначених фахівців.

Специфічною ознакою політики із забезпечення працевлаштування в Швеції є те, що із загальної суми ресурсів, що спрямовуються на підвищення зайнятості населення, три чверті витрачається на активну політику на ринку праці і лише одна чверть – на виплату допомоги безробітним, тобто більшу частину коштів використовують для створення робочих місць, проведення профорієнтаційних робіт, надання методів і засобів для того, щоб люди самі намагалися шукати роботу. Грошова допомога безробітним надається лише тоді, коли не можливо запропонувати роботу або коли активні заходи на ринку праці виявляються безуспішними в її пошуку. Також держава намагається стимулювати підготовку й перепідготовку молодих безробітних через виплату дотацій у формі вкладення коштів у ту професійну підготовку, яку вони виберуть. Або ж існує практика зняття податків з тих підприємств, які здійснюють навчання персоналу [4].

У свою чергу в Україні досить популярною є думка, що якщо в бюджеті недостатньо коштів, то всі їх потрібно направляти в соціальну сферу і немає потреби в таких умовах говорити про підтримку малого бізнесу. Тобто дешевше платити допомогу із безробіття. Але ця думка є безперспективною. Як свідчить світовий досвід, підтримка малого бізнесу є найбільш розумною та ефективною формою боротьби з безробіттям. Вартість створення робочих місць у цій сфері в півтора рази дешевше, ніж в будь-якій іншій [2].

Кожного року освітні заклади випускають тисячі молодих фахівців, значна частина яких працює не за фахом. Тому, важливо налагодити зв'язок між державою, вищими навчальними закладами та бізнесом. С. Е. Сардак та А. В. Мормуль у своїй статті виділяють головні напрямки такого співробітництва: 1) оптимізація законодавчої бази щодо пільгових оподаткувань для підприємств, які будуть приймати працювати молодих спеціалістів за планом професійного навчання державної служби зайнятості, а також компенсації витрат на їх зарплатню; 2) створення стандартів освіти які будуть відповідати вимогам роботодавців; 3) збільшення практичної підготовки студентів вищих навчальних закладів; 4) інтеграція сил бізнес-структур та вищих навчальних закладів у сфері працевлаштування випускників; 5) сприяння самозайнятості молоді [5].

Загалом пропонуємо такі шляхи для вдосконалення державної політики зайнятості молоді в Україні: 1) зменшення податків для того підприємства, що працевлаштувало молодого спеціаліста після закінчення ним навчання за умови підписання контракту з ним не менш ніж на один рік; 2) в умовах воєнного стану в Україні та високого рівня безробіття можна було б стимулювати хоча б неповну зайнятість молоді, яка б надавала можливість молодому спеціалісту без досвіду

роботи отримати перший досвід роботи; 3) запровадження дієвого механізму допомоги від держави на відкриття молоддю бізнесу, наприклад, надання пільгового кредиту на відкриття власного бізнесу молодій людині, яка закінчила навчання і створює таким чином робочі місця.

Сподіваємося, що запропоновані заходи будуть сприяти вирішенню проблеми зайнятості молоді в Україні.

Список використаних джерел:

1. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#n356> (дата звернення: 09.03.2023).
2. Золотухіна Л. О., Штундер В. Є. Проблема правового регулювання зайнятості в Україні // Young Scientist. – 2021. – № 7 (95). – С. 121–123. URL: <https://www.researchgate.net/publication/354444905> (дата звернення: 09.03.2023).
3. Державна служба статистики України : офіційний вебсайт. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 16 березня 2023 р.).
4. Палагнюк Ю. В., Штим О. І. Державна політика зайнятості молоді в країнах-членах ЄС: досвід для України / Ю. В. Палагнюк, О. І. Штим // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. – 2017. – № 1. URL: <https://www.researchgate.net/publication/338951886> (дата звернення: 09.03.2023).
5. Сардак С. Е., Мормуль А. В. Глобальні тенденції та національне регулювання сфери зайнятості молоді / С. Е. Сардак, А. В. Мормуль. – Миколаїв : Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, 2018. – С. 421–424. URL: <https://www.researchgate.net/publication/326815913> (дата звернення: 09.03.2023).

Ключові слова: зайнятість молоді, воєнний стан, ринок праці, міжнародний досвід, вдосконалення державної політики.

Key words: youth employment, martial law, labor market, international experience, improvement of state policy.

БЛИК ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ПЕРЕЛІК ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

В умовах постійних викликів сьогодення питання дослідження принципів як фундаменту будь-якого питання суспільного регулювання є вкрай актуальним. Не є виключенням і трудові відносини. Індивідуальні трудові відносини є основою предмету трудового права. Тому актуальним і важливим з теоретичної та прикладної точок зору дослідження принципів їх правового регулювання, їх належне законодавче закріплення, насамперед, в основному законодавчому

Тарасенко Вікторія Сергіївна Особливості скорочення медичних працівників під час воєнного часу	475
Трюхан Оксана Анатоліївна До питання відшкодування моральної шкоди, завданої втратою здоров'я працівників унаслідок нещасних випадків	479
Нацьєва Марія Іванівна Актуальні зміни трудового законодавства під час воєнного стану: робочий час і час відпочинку	483
Щукін Олександр Сергійович Деякі практичні питання захисту права працівника на оплату періоду вимушеного прогулу	485
Менів Любов Дмитрівна, Воробійов Кирило Денисович До питання зайнятості молоді в Україні	490
Білик Олександр Сергійович Перелік принципів правового регулювання індивідуальних трудових відносин	493
Верейтін Сергій Володимирович До проблеми правового регулювання змісту контракту про проходження служби в Національній поліції України	496
Галузінський Назар Олександрович Класифікація санкцій у праві соціального забезпечення	499
Гапочка Володимир Миколайович До питання зарубіжного досвіду соціального страхування на випадок безробіття	502
Горбаченко Ерік Сергійович Основні трудові обов'язки роботодавця за законодавством України	504
Жученко Руслан Олегівич Особливості припинення трудового договору в умовах воєнного стану	506
Казімирова Ольга Олегівна Поняття «нетипові форми зайнятості» за законодавством України	509
Кіліміченко Анна Олегівна Нормативна основа права на зайнятість	511
Луцик Володимир Борисович До питання про ознаки матеріальної відповідальності роботодавця за порушення права працівника на працю	513
Мензатул Дмитро Володимирович Право на справедливі та сприятливі умови праці у системі трудових прав	516
Мульгіна Оксана Володимирівна Щодо законодавчого регулювання соціального захисту самозайнятих в Україні	518